



Yttrande över SOU 2017:1 *För Sveriges landsbygder* från Mönsterås kommun

Det är mycket positivt i de 75 förslag för Sveriges landsbygder som den parlamentariska landsbygdskommittén lägger fram. Att en enig kommitté står bakom förslagen borgar för framgångsrik behandling också i riksdagen. Men **vi vill se att regeringen och riksdagen går från ord bli till handling! Att statliga myndigheter får direktiv om att hela Sverige ska leva.**

Bland förslagen vill vi lyfta fram finansieringsfrågorna där vi ser fram emot förslag kring både bostadslån till landsbygden och en översyn/förstärkning av utjämnings-systemet.

Beträffande fullt utbyggd digital infrastruktur anser vi att ambitionen i betänkandet är mycket god. Dock tror vi att betydligt mer statlig finansiering än två miljarder kronor behövs. Stödet ska även gå till de kommuner som bygger ut sina "stadsnät" på landsbygden. Bedömningen är att 30-50 miljarder kronor behövs. Jordbruksverket har i nuläget ansökningar från fiberföreningar om över 7 miljarder.

Förslaget om servicekontor är ett steg i rätt riktning; ett statligt servicekontor i varje kommun. Det är också viktigt att staten upphör med neddragningar av sina verksamheter på mindre orter. Arbetsförmedlingens nedläggningar av kontor ska stoppas, det gäller också t.ex. Migrationsverket. Ett statligt serviceutbud måste finnas för alla i Sverige. Det är fel signaler i små kommuner när Arbetsförmedlingen och Migrationsverket försvinner samtidigt som dessa myndigheter har väsentliga uppgifter för t.ex. asylsökande och nyanlända.

Bostadspolitik och samhällsplanering

Ingen erinran mot förslagen i denna del. Särskilt välkomnar vi förslagen om riksintressenas begränsning, strandskyddsbestämmelsernas reformering och landsbygdslån till bostäder. Den statliga banken SBAB ska ha ett samhällsansvar för bostadsfinansieringen, som ett komplement, på svaga marknader. På heta bostadsmarknader – där SBAB valt att nu enbart agera – sköts finansieringen utmärkt av marknadens banker och finansinstitut.

Det är också nödvändigt med en anpassning av utjämningsystemet och en översyn av statsbidragen, som föreslås bli generella i större utsträckning. Detta möjliggör för



mindre kommuner att komma i åtnjutande av statliga medel. En särskild utredning om kostnadsutjämnningen är nyligen tillsatt, vilket är positivt.

I stora delar av landet finns områden som inte är detaljplanelagda. Här finns förutsättningar att införa andra regler som gör det enklare och snabbare att bygga framför allt bostäder. Enklare regler för byggande utanför detaljplanelagt område medför att fler bostäder kan byggas i hela landet. Det gäller både ny- och ombyggnad av bostäder.

När det gäller ökat bostadsbyggande vill vi också peka på nedskrivningsproblematiken. Det är svårt att bedöma vilket avkastningskrav ett allmännyttigt bostadsbolag ska tillämpa, eftersom företagets främsta målsättning inte är vinstmaximering utan långsiktig bostadsförsörjning. Nedskrivningsbehovet hos ett allmännyttigt bostadsbolag ska egentligen bedömas utifrån en långsiktig lönsamhet och utifrån det långsiktiga uppdraget, nämligen att främja bostadsförsörjningen på orten. Med beaktande av detta borde nedskrivningskraven som revisorerna tillämpar inte vara aktuell, i synnerhet inte för ett allmännyttigt bostadsbolag.

I Sverige finns 38 600 mil kust och stränder. Det går att utforma ett mer flexibelt och ändamålsenligt strandskydd med ökade möjligheter att bygga i attraktiva lägen, både bostäder och för jordbruksnäringarnas och företagens utveckling.

De svenska skogarna är en fantastisk resurs som kan användas i trä- och biobaserade byggnadsprodukter vid byggnation av t.ex. hus, utemiljöer och broar. Vi vill se ett ökat byggande i trä! Regelverken behöver ses över med syftet att främja ett ökat byggande i trä.

Statlig närvaro

Ett statligt servicekontor i varje region är ett steg i rätt riktning, men ett mer medborgarvänligt steg är ett servicekontor i varje kommun. Grundläggande kommersiell och offentlig service är avgörande för människors möjlighet att bo och verka på landsbygden. Det borde inte vara oöverstigitligt för staten att i samråd med varje kommun få till stånd ett servicekontor med många funktioner.

Fler statliga jobb behövs på landsbygden. Ett första steg är att stoppa alla nedläggningar och förflyttningar från landsbygden och att lokalisera nya verksamheter utanför storstäderna. E-hälsomyndigheten i Kalmar är ett exempel på en bättre lokalisering! Dessutom är det viktigt att även den statliga närvaron finn i hela länet: Polis, Arbetsförmedling, Migrationsverket med flera myndigheter.



Näringsliv

Små och medelstora företag skapar utveckling och fler arbetstillfällen i hela landet, småföretagen är speciellt viktiga för landsbygden. Det måste det bli enklare att anställa. Skatter och avgifter som hämmar jobbskapande måste minimeras. Växande företag skapar utveckling, innovation och fler arbetstillfällen – och det är möjligheten att få ett arbete och en inkomst som är grunden för en levande landsbygd. Framför allt skogen och jorden är basen för såväl primärproduktion som förädlingsindustrin på landsbygden. Det behövs lättnader för att driva företag!

För att fler människor ska våga och vilja starta och driva företag i hela landet måste krångel och krävande administration minska. Genom förenklingar sparar företagarna tid och pengar och kan fokusera på sin verksamhet. Målsättningen bör vara att grundläggande uppgifter om företagets verksamhet ska bara behöva lämnas på endast ett ställe.

Decentralisering

Kommuner och regioner måste ges mer makt att skapa utveckling och attraktivitet – det utvecklar landsbygden. Folkvalda församlingar som känner sin kommun och sin region har också kunskaperna om behoven. Detta kan göras på fler områden genom att myndigheter decentraliserar funktioner till regioner och kommuner. Det handlar t.ex. om att lägga större ansvar för mottagande och etablering av nyanlända på kommunerna, att låta regionerna få större påverkan på utformningen av landsbygdsprogrammet, att ge regionerna större inflytande över EU:s olika fonder riktade till innovation och utveckling. Regelkrångel och byråkrati kan hindra och försvåra för engagemang och entreprenörskap, vilket leder till att lusten och förmågan att utveckla sin bygd och sitt företag begränsas.

Det handlar också om att underlätta för kommuner att samverka i stället för att försöka tvinga fram kommunsammanslagning. Staten ska fokusera på att undanröja hinder för samarbete mellan kommuner som vill samarbeta för att underlätta för kommuner att bibehålla god service till medborgare och företag.

Skogen

Skogen är av stor betydelse för svensk ekonomi och för Mönsterås kommun med omgivande region. Svenska produkter baserade på skogsråvara hade ett exportvärde om



127 miljarder kronor år 2015. Det finns potential att förbättra skogssektorns möjlighet att skapa fler arbetstillfällen och ökad tillväxt i hela landet. Svensk skogspolitik har och ska även i framtiden baseras på två jämställda mål: produktionsmålet och miljömålet. Ett aktivt skogsbruk ger jobb och inkomster på landsbygden samt exportinkomster till nationen. Skogen och jordbruket ger råvara för nya biobaserade produkter och tjänster vilket är viktigt för att klara omställningen till ett hållbart samhälle. Traditionell svensk skogsskötsel ger även möjligheter för friluftsliv, turism och biologisk mångfald. Vi anser det är fel att binda upp tusentals hektar i olika typer av reservatsbildningar. Produktiv skogsmark binder koldioxid vilket är viktigt för att klara klimatmålen.

Svensk livsmedelsproduktion måste öka vilket kan ske genom att skapa goda förutsättningar för livsmedelsföretagen, både primärproducenterna och de som förädlar råvaror. Efterfrågan på hållbart producerad mat ökar. Jordbruket och öppna landskap är av stor vikt även för turistnäringen, upplevelseindustrin. Utifrån beredskapssynpunkt och för att minska sårbarheten i samhället är det ytterst angeläget att öka den svenska livsmedelsproduktionen.

Även viltkött är klimatsmart och ger ökade möjligheter till jakt. Viltförvaltningen behöver decentraliseras ytterligare, från europeisk till nationell nivå och framförallt från nationell nivå till regional nivå.

Infrastruktur

Avståndsskatter som fördyrar transporter i hela landet ska inte införas. De regionala flygplatserna har en viktig roll i en väl funderande infrastruktur, och är också en förutsättning för företag som agerar på en marknad utanför landet. Istället för en generell flygskatt bör flygbolagen stimuleras att övergå till förnyelsebar energi. Hela Sverige och landsbygderna i synnerhet har en utmaning i stora avstånd, och förslag som ensidigt drabbar konkurrenskraften för landsbygden måste undvikas.

Regeringens direktiv till trafikverket behöver utvecklas med ett regionalpolitiskt direktiv, att hela Sverige ska ha tillgång till en rimlig infrastruktur. Idag gör Trafikverket sina beräkningar för investeringar utifrån begreppet nettonuvärdeskvot (NNK) vilket prioriterar storstadssatsningar och missgynnar landsbygden. Trafikverket tar inte hänsyn till vad som är den bästa nyttan för den enskilda orten utan ser ensidigt till sina lönsamhetskalkyler. Beräkningsmetoden måste revideras. Samarbetet med kommunerna måste utvecklas.
